

HOŘKÝ ROMÁN

Obraz z malostranského života
OD KARLA LEGERA.

Professor díval se naň a bylo mu ho líto: "Slabí a nešťastní!" myslil si také, kýváje hlavou. — Do pláče mu bylo. Najednou pohlédl oknem, otlásl se, chytil Evžen za ruku. "Hledě!" pravil septem, "vidíte tamhle na rohu? — Má žena! — Katuška moje! Vidíte, s adjunktem z cukrovaru, jak vyjíždí na bicyklu? Ach, to je takové, je! Klame mě — já to vím! Já — to věděl!" Zvedl sklenici a vypil do dna, aby uhašil palčivou bolest. "Máte pravdu, slabí a nešťastní! — Tak lid jsem jí miloval — vzpomenu-li si —" zamžkl se mu oči. "Když jsem první Katušku poznal — ach, tehdy zpěvácký spolek provozoval "Střední den" od Měhuře! Byl jsem za kulami — vidím skromné černobílé děvčátko, které zpívalo úlohu Marie, jak stojí v koutku a pláče. Ptám se — vite, byl jsem ostýchavý tehdy: "Proč pláče?" Podívala se na mne tak smutně. Konečně se přiznala: "Jsem sirotek, nemám otce ani matky, nikoho na světě selem — a taková lítost mne při zpěvu pohla." A já jí řekl: — "Nepláčeš, dětičko — vezmu si Vás!" — Jako hračky padaly mu slzy po tvářích. "Nu, vidíte — a jezdi s adjunktem!" Rozplákl se vzlykavě. V tom Evžen zvedl hlavu. "Co je vám, pro Krista!" ptal se zděšeně professor. "Kterak to ztrnule hledíte? Evžene, vy mnoho pijete! Otravujete se! Život si podkopáváte!"

Evžen neslyšel, vytrstěným oči díval se do prázdna. Ztěžka zvedl ruku a mávl vzduchem, jakoby oči chystal. "Vidíte jí? Moucha!" šeptal neobvyklým jazykem, "vidíte!" — Potvora, lítá! A družá —" Chystal neviditelné mouchy.

Professor uděšen uchopil jeho ruku. "Upokojte se! — Musíte rozumněji žít! Otravujete se! Zahrabete se! — Já vím! Slabí a nešťastní — což! Ale nesmíte se podvádět bolestí! Práci si najděte, práci! — Práce je lék! — Já — široko rozhodl ruce, "pracuji, píšu velké dílo o původní vlasti Slovanů. Poslyšte —" nadšením zněnábla se rozjímá se mu v očích, objevil se svými teoriemi jako Evžen literkou. "Dokázal jsem: původní sídla Slovanů byla pod Tatrami na sever a na jih. — Tam až po dnes zachoval se slovanský typ nejmenší porušený — v Halli, v Ukrajině, na Slovensku — všude dále, jak Slované od středu se vzdalovali, míšili se s národy jinými, s Germány, Čůdy, Tatary, Turky, Vlachy, někde na svůj prospěch, někde i na škodu. Mezi Poláky, Rusiny, Slováky naleznete nejlépe zachovalý ráz slovanské povahy; odevzdávání se do vůle Boží, fanatismus, lenivou snivost, nerozhodnost, slabost, která nedovede odpírati zlu. Lid, který, i když je si vědom, že se má křivda děje, ostýchá se o právo své se hlásit, který, rozloživ se lenivě ve svém práchu a bídě, nemá síly ani vůle a těla smést všelijaké ty cizopánský, ať už je to šlechtic nebo žid, eigan nebo pop." Hluběji a hlouběji zabíral se professor do svých teorií.

A Evžen vytrstěným oči hleděl do prázdna, zvedal těžkou ruku a ve vzduchu chystal neviditelné mouchy.

IX.

Dobry konec vše napravi.

Rozkvět domácího průmyslu přispěl k neobyčejnému obrození komárovského života. Akciová papíra byla postavena, taktéž podařilo se utvorit družstvo pro převzetí staré Štajnerovy tkalecny, která sice už dvakrát chytala, ale šlořit nechtěla. Všeobecná záložna z vlasteneckých ohledů podporovala oba podniky, povolila jim úvěr téměř neomezený. Což se vysvětluje naprostou důvěrou, neboť výboji Všeobecné záložny zasedali také ve správné radě nových tváreň. A jednomyslně vsadily uznávají, že zpružinou celého svěžího ruchu byla energie a podnikavost Emilova.

Ah, ani byste pana účetního dnes nepoznali! Velice zvážněl a jakoby povyrosl. Přestával být

mladým větroplachem, rozumně pokyvoval hlavou, co řekl, znělo sebevědomou jistotou. Sám ředitel Ryněš s celou svojí zřevnělou velebností trafil se vedle něho, podlehá jeho vlivu. Ale ne, že by se z Emila stával snad zkornatěl byrokrat. Bůh uchovej! Byl stále roztomilý, jak uznávaly komárovské dámy. Jen že — i ve styčích s krásným světem nějak zvládněl, bílé měčky libal obřadněji, ano někdy se zdálo, že už nadobro přestal rozumět šelmovským pohledům přimhouřených očí a mnoho slibujícím úsměvům. Na omluvu však se potichu vyprávělo, že je právě zírán plameny žhavé omanující vášně. Byl milován milionářkou — to stačí přece k omluvě? Paní Štajnerová byla až příliš neopatrná, ve společnosti nespouštěla s Emila rozjiskřených očí, chvělo se jí hlas, promluvívali naň a došla bez přičiny dotýkala se časem jeho ruky. Hovořili si s jinou dámou, uražila se — byla velice žárlivá, silně orientálka!

Emil často navštěvoval rozkošnou vilu nad řekou, oběhováni záležitost je tam volaly. Pan Štajner sebral s nimi vždy dvě partie šachů, obě obyčejně vyhrál, což vedle starého pánu těšilo. Znamenat své tahy do notosu a vykládal, podle jakého plánu provedl své vítězné tažení. Více než li dvě partie nehrál, rozložovala jej hra. Uspokojen úspěchem odcházal do parku, aby na svěžím vzduchu okrál, místo u šachovnice postoupil své paní. A paní Štajnerová vždycky pohrála. Byla to idylla skorem, kterou žil náš Emil!

Dlouho netrvala, bohužel. Objevovaly se nějaké chmurny na obzoru. Rozkvětající průmysl v nejlepší rozkvětu jako když jarní mráz spálí. Bůh ví, jestli snad pravda, že jsme jen národem sedláků a byrokratů, a jinému nerozumíme, či byla-li někde chyba — akciové podniky nějak ochrnuly. Bývalá Štajnerova tkalecna, ze které staré stroje byly vybrány a novými nahrazeny, stála tu jako zřícenina v pustotě prázdňích zdí.

Co si chvělo se ve vzduchu. Po ulicích potkávali se lidé, zamračeni jako noc, sehnutí pod neviditelnou tlakou, plaše ohlídl se jeden po druhém, ale zdálo se, že bojí se k sobě promluvit. To byli akciónáři. Věděli, něco dusí podnik, kam uložíli svoje úspory, kterak pomoci však, nevěděli žádný, a báli se již vůbec začínat rozhovor o bolestném tom předmětu. Co bude dále?

Pan Verner dlouhými kroky přecházel po náměstí. "Já to věděl! Tohle všechno jsem předvídal!" hovořil a velmi povážlivě nachmužil šedivé obočí. "Vždycky tak to začne. Vlastenecké fráze: Podporujeme český průmysl! Musíme být hospodářsky silni, chceme-li se Němci vyrovnati! Podnikavost nám schází! Nescházíváme kapitálu hnit mrtvé v záložnách! A když vylákali žebračské úspory, pak — takhle to dopadne!" Uškliboval se zlomyslně.

"Tak to dopadne!" s povzdechem přisvědčil pan Vrba, a skloniv hluboko hlavu, krácel zahrnutý v neradostné myšlénky. Chvilku mi se z nich probouzel a ohlížel se, zdálo ho nikdo nepozoruje, nechtěl, aby lidé uhadli, že má také akcie. Ano, ano, dal se svěst — ne vlasteneckými frázemi, ale naději na hojnou dividendu — a teď to má! Bolestně zavzdychal, narovnávala líbet. Co se člověk nastaral, našetřil — a takhle! Samé starosti jen honí člověka na světě a nejhorší jsou s dětmi. Bertička — a přece pouze pro ni lakotí! — takové divné vrtochy má! Nebývala dříve taková, najednou jako když zvětrí, vzdorovitá, hlavku si postaví a co si zamane, musí mít! Jakoby tatinkovi na dlani peníze rostly! A nejhorší je, že matka také jakoby se rozumem minula, jenom dezerťku v darebnostech podporuje, sama na stará kolena chytá se marností světské. Nový klavír na tří sta na něm vyškemraly, a Bertička teď od rána do večera tluče na klávesy a falešným hlasem zpívá

písničky o samé lásce. A stará sedí, plete punčochy, poslouchá a mžourá při tom blaženě očima. Čert aby ženským rozuměl! Pan Vrba stával se nervosním — konečně, před zpěvem a před klavírem možno utéci, ale černým myšlénkám, které mu hlavu obletují, kam utéci? Sehnutý k zemi, s hlavou skrčenou mezi rameny probíhal ulicemi. Co si jako temná předtucha nešťastí chvělo se ve vzduchu, cítil to i jiní. Ponocný fíkával, že i psi nějak smutně a strašidelně vyli.

Emila netížila žádná předtucha, ob, ne! Veselé patřil do budoucna, byl zdravý a spokojen. Té doby právě dokončena stavba sirotčince, odavovali jeho otevření. A středem oslavy byl Emil, on byl zakladatelem, stavitelem, dobrozdavovali útlek nešťastným dětem, neboť málo bylo dobrodince, kteří ochotně by přispěli. Chodil se sice Komárovští dívat, jak stavba pokračuje, kritisovali, tuhle tohle by byli docela jinak zařídili, a když už se stavělo, měla býti budova dvakrát tak veliká, neboť sirotků je po městě mnoho — ale sbírky scházely se s takovou liknavostí, až hanba bylo. Nejkrásnější dopadla "lavinová" sbírka. Bylo vypočítáno, kolik tisíc v Komárově tímto způsobem se sejdě, a již "lavina" se valila, přibírajíc cestou nové a nové příspěvky, vynikajíc do všech vrstev, nikoho nevynechávajíc. A ze zlatek byly desítky, z desítek stovky, a roslotní smy přecházely dál a dál z ruky do ruky. A — a — a zpět do rukou pořádně nepřišlo nic, ani úlomek, což "lavina" kdosi cestou rozlátil, zmizela ve směšné rukou, kterými procházela, a nikdo nikdy nevyzkoumal, ve které propasti zapadla.

Za to, když byla práce hotova, sirotečnice postaven, veskeré občanstvo vděčně přihlásilo se k ošlavě. V předvečer slavnostního otevření uspořádaný pochoďňový průvod, po ulicích hořely bengály. Na bengál si u nás odjakživa potpří, nic to skorem nestojí a dělá to efekt.

S balkonů nové budovy, guirlandami květů a prapory ozdobené, děkovala zastupím paní Štajnerová, za ní skromně, ale důstojně proslovením Emil. Hudba hrála, do temna nočního svítily krvavé bengály.

Slzy v očích, umesena, stála krásná paní, nadra bouřlivě se jí zvedala. Potají stiskla Emilovu ruku. "Jsem dnes šťastná!" šeptala mu a div že se nezdržela, aby hrdu hlavku nepoložila na jeho ramě.

Té noci opět pilo se šampaňské, kypělo zpěnými proudy. Pilo se s jakýmižto zoufalým furiantstvím, třískaly se sklenky, láhvím urážela hrda. Kdo přišel, pil, nikdo se neptal, kdo platí.

Emil po svém zvyku brzo se vytratil. Když odcházal, obrátil se ještě na prahu. Nikdo neviděl jeho pohled, kterým přeletěl rozjařenou společnost hodujících, pohled plný jedovatého výsměchu a pohrdání. Postál, vzpomněl na kvas krále Nebukadnezara, a ruka máne se mu zvedala, prstem ve vzduchu psal: Mene, tekel!

Zvolna krácel pustými ulicemi. Za ním z Besedy ještě zazníval šum a třeskot skla, na obrubě kašny kdosi vypaloval ještě zbytek bengálů, rudý záblesk na chvíli ozářil zasmušilé domy. Na tmavém nebi málo hvězdiček se třepetalo, měsíc teprve vycházel na obzoru mdlý bez paprsků a záře. Chladný podzimní větřík přelétával, svítilny, zdálo se, chvílemi ushasnaly, černé stíny běžely před Emilem, honily se.

Emil šel zvolna, zamýšlen — jakási sentimentální nálada v šeru smutné podzimní noci cestou pronikla v jeho srdce. Vzpomněl na své dětství — po těchto ulicích běhával, ty staré domy už tehdy znaly jej. Nahlas se rozechotal sám sobě, zamával rukama. Šel právě kolem nového sirotčince, veliký dům běhal se v šeru, pod okny visely věnce květinové, se střechy vlály prapory, šuměly po větru.

"He, budou mít v rodném hnízde přece památku po mně, jinak by si k sirotčince nepomohli," řekl polohlasem Emil a veselé pohodil hlavou. V tom okamžiku eos mu nad hlavou zašumělo, a ozval se

hvizdavý smích. Noční pták kmtil se šerem. "Na zdar, příteli, syčku!" zasmál se Emil, "co prorokuješ?"

Ah ne, on nebyl poverčivým, bezstarostně krácel tichem pustých ulic k domovu. Když vešel do zahrádky, měsíc vyhoupl se z mlhavých chmur, třepetavým jeho odleskem zasvítila okna tichého pavillonku, který spustl nějak poslední dobou. Nezazníval tu více veselý smích svydných rítků, záclonami v oknech do tmy neprobleskovala tlumená záře lampy.

Jenom někdy v temnu tam zazníval bázlivý šepot — to Bertička přicházela časem, obratně už dovedla přiskočit zahradní zeď. Přišla-li, třásla se hrůzou, nedovolila, aby Emil rozsvítil. Každého šumotu se lekala, Bože, kdyby tak zde maminka ji překvapila! Smrtečnou úzkostí zaplatila každou chvilku, ztrávenou potají s Emilem, a když vrátila se ustrašena do svého pokoje, zařikala se v duchu, že nikdy více nepřečká o nuznou zeď, která teď opravdu jakoby čím dále víc a více se rozpadávala. A po druhé přece opět naslechala u dveří, zdá-li rodiče v druhém pokoji usnuli, a chvěje se úzkostí, bžžž, bžžž — — —

Když Emil krácel zahradou, Bertička přiskočila zeď, mlhla se ve stínu rozložitého stěpu a udýchána beze slova miláčku svému vrhla se na nadra. Byla v lehounkém bílém obleku, chvěla se úzkostí i chladem nočním, celou silou přivimla se k Emilovi, líbajíc jej na tvář. Cítil, jak její rty, její polibky studily. Usmál se, vzpomněl na paní Štajnerovou, na její půd plamenné rty. Zamrzelo jej rost, mohl dnes být i paní Štajnerová, vzkázala mu. Odolal — a teď ty studené rty! Lehounko pokrčil rameny.

"Co dělá moje náměsícnice?" Rozesmál se upěimně, když mu zasěptala, drkotajíc zoubky: "Bojím se!"

Odvedl ji do pavillonku, houpal ji na kolečku a cítil, jak chvílemi dětská úzkost roztrásla ji celým tělem. Němě tíživě ticho kolem. Okny padala stříbrným proudem měsíční záře.

"Jako v pohádkě, ne-li?" šeptal Emil.

"V pohádkě — ale strašlivě!" odpovídala Bertička a otlásla se jako osyka.

Podrážděn řekl: "Čeho se bojíte? Jsem s vámi. Myslil jsem, že jste již zmoudřela, jste však stále nerozumným dítětem." Viděl, jak ztemněly jí tváře ruměncem. Už znal, když se začervenala, že byla opravdu hezounkou, polbil jí na tvář. Zachvěla se opět, ale tenkrát blahem. Přitiskla se k němu blíž, hlavu oddané sklonila na jeho prsa. Myslil: Co mne k ní vábí? Proč tu čas utrácím s hloupostí divčímou? Vzpomněl na paní Štajnerovou — jak pekelně žhavé bylo její políbení! Jak vášnivě chvěl se cítil její pružné tělo ve svých rukou! Ale Bertička jej zajímala, bylo mu něm novým učit neskušenou lásec, neobratně ruce navykat objetím, studené rty rozehřívati přivátem polibkú. Paní Štajnerová — a ty ostatní — všechno znaly, nic jim nebylo novinkou, ale zde ta hlouptá, která se těse hrůzou, umírá úzkostí při myšlénce na hrách a přece hřeší, která ještě stydí se říkat mu "ty!", jak je roztomilá ve své naivnosti!

Objal ji prudec, zulíbal celou a septem ptal se: "Šla byste se mnou?"

Vytrstěla oči. "Kam?" sotva vydechla udělena, ustrašena.

Pokračování.

Zbaven vyrážky.

"Trpěl jsem po dva roky takovou hnědou vyrážkou, tuším, že to byla jaterní skvrna. Po upotřebení Severova Léčivého kožního mýdla vždy se mně vyrážka ztratila a po delším užívání úplně zmizela. Mohu tedy Vaše mýdlo každému co nejlépe doporučiti." — Bedřich Balzer, Bridgeport, Ont., Canada. — Severova Léčivé kožní mýdlo jest to nejlepší dnes v trhu. Pro muže, ženu i dítě. Cena 25c. Ve všech lékárnách. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia.

3 DENNĚ

a více stálého vydělku zaručeného energi ckým jednatelům, kteří by prodávati chtěli importované obrazy, ráme, léky a pod. Žádná ztráta, ani konkurence. P. Z. Silberman, 180 Ramsey Street, St. Paul, Minnesota.

DEVĚT Z DESETI
obyčejných chorob dnešní doby mají svůj původ v nečisté krvi, jež životní ústroje sesiluje. Lék, jenž čistí krev vyléčí choroby.

DRA. PETRA
HOBOKO
nemá sobě rovna k čistění životní tekutiny a budování soustavy těla. Je v stálém užívání po více než sto roků — dosti dlouho, aby vždy zase svou hodnotu dokázalo. Neobsahuje nic škodlivého, než co prospívá. Neptejte se lékárníka po něm, neboť je dodáváno jenom od zvláštních jednatelů. O další podrobnosti pište na

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,
112-118 So. Hoyne Ave., CHICAGO, ILL.

Dobré pivo jest lék
Plzeňské pivo v láhvích z pivovaru
FREMONT BRW'G CO.
FREMONT, NEB.
Jest vařeno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta líhu a proto jest všeobecně oblíbené a odporněn lékařů. Pakli se chcete posilit, objednejte si je!

Nejstarší a nejlepší místo pro sešluku jest
ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.
v čísle 1304 Farnam ulice.
Pravá importovaná piva na šep. **PLZEŇSKÉ** z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hobras Mních Bavaría pivo. Pivo Anheuser-Busch a světově známé Faust získalo rozsáhlou reputaci. Kavárna pro dámy nalézá se na druhé podlaže. 401f

Metz Bro's Brewing Co.
Nejstarší pivovar v Omaze.
TELEFON DOUGLAS 119.

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.
SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD
Pravidelná poštovní a paroplavební doprava
z Baltimore do Brémen
přimo po nových dvostrubových poštovních parnicích od 7,500 do 10,000 tun snosnosti.
Rhein, Main, Neckar, Cassell, Breslau, Koeln, Hannover, Frankfurt, Brandenburg, Chemnitz.
II. kajuta z Baltimore do Brémen od \$52.50 nahoru.
Tyto parníky mají pouze jednu třídu kajutni, která označena jest jako II. kajuta.
Vše jmenované parníky jsou výhradně nové, výtěžně zbudované a salony zařízené, pokoje kajutni na palubě. Elektrické osvětlení ve všech prostorách. Další zprávy podávají generální jednatelé:
A. SCHUMACHER & CO., No. 7. S. Gay St., Baltimore, Md.
H. CLAUSENIUS & CO., 95 Deadborne Str., Chicago, Illinois.
aneb jejich zástupci v zemi.

Lee-Glass-Andreesen Hardware Co.
prodává ve velkém
Tlačené, vyráběné a lakované plechové náčiní. — Cínovaný plech, železný plech a kovové zboží. — Ostatní drát, hřebíky, nožířské zboží, bicykly, stělné zbraně, náboje a sportovní zboží všeho druhu.
9th and Harney Str. Omaha, Nebr.

PURE CALIFORNIA WINES & BRANDIES
Jos. Bernard
620 Blue Island Ave. CHICAGO ILL.

Výborná vina kalifornská a importovaná. vody minerální, brandy a všeho druhu lihoviny zasílají se do všech částí Spoj. Států.
Pište si o cenník!

Jos. Bernard, 620 Blue Island Avenue, CHICAGO, ILLINOIS.